

Monumentnummer*: 521079

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82713/103

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Tilburg		Tilburg		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Korvelseweg	165			5025 JD	Tilburg		
Korvelseweg	167			5025 JD	Tilburg		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Tilburg	Q				5916		

*Omschrijving***

Inleiding.

De Neo-barokke kerk behoort tot en is vastgebouwd aan het capucijnenklooster op nummer 165. De stijl grijpt terug op die van de achttiende eeuw. De kerk is gebouwd in 1880-1882 naar ontwerp van broeder Valenus van Deurne en heeft een voor deze orde zeldzame kruisvorm. Diverse beelden van het Heilig Hart van Maria in het gebouw en tegen de voorgevel wijzen haar aan als patrones van de kerk.

Omschrijving.

De eenbeukige kruisvormige kerk heeft een schip van zes traveeën, een rechtgesloten koor en transept van elk één travee. De kerk is opgetrokken uit machinale rode baksteen met zandsteengele baksteen speklagen en hoekblokken en decoratieve lijsten. Op de zadeldaken liggen leien in maasdekking. De plint en de geblokte en geprofileerde rondboogomlijsting van de centraal geplaatste hoofdingang zijn van hardsteen. Boven de dubbele paneeldeuren een halfrond paneel met straalvormige indeling. Hierboven een rondboognis met gekroond Mariabeeld, met Kind. Aan weerskanten een rondboognis. Boven het beeld een groot getoogd twaalfruits raam met glas-in-lood. In de top een oeil de boeuf en als bekroning een kruis. Het schip heeft een geleding met steunberen tussen de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vier rondboogramen met gevorkte tratering, het transept met rondboograam en het koor zijn ongeleed. Links van de hoofdingang bevindt zich een eenlaagse aanbouw onder plat dak met keperboogfries en twee getoogde paneeldeuren. In deze ruimte bevond zich het missiemuseum. De zijgevel rechts is blind en sluit aan op het klooster. De opengewerkte dakruiter heeft vier topgevels en een achzijdige naaldspits met leien in maasdekking. De ramen aan de hofzijde zijn dichtgezet. De achtergevel van de kapel is recht met een topgevel en sluit in een rechte lijn aan op de achtergevel van het klooster. Zowel op de begane grond als de verdieping bevinden zich twee getoogde ramen met kleine roedenverdeling, van respectievelijk de paterskapel en de bibliotheek. Een kleiner formaat raam bevindt zich onder de topgevel, die afgesloten wordt door een kruis.

De wanden zijn gepleisterd en wit geschilderd. Het kruisribgewelf van de kapel is van stucwerk en rust op gordelbogen met cassetten, opgaande van pilasters ter geleding van de muren. De rondboogramen hebben een geprofileerde omlijsting. Het donkere houtwerk van de kerk is geheel in Neo-barokstijl uitgevoerd.

De hoofdingang is voorzien van een rijkbewerkte houten omlijsting met zuilen. In een rondboog heffen twee armen zich op naar een kruis in een lauwerkrans. Daar boven het beeld van de gekruisigde Christus, met Maria en Johannes. De houten banken zijn voorzien van wit geëmailleerde nummers. Langs de wanden staan aan beide zijden drie biechtstoelen met halfronde plattegrond met zuiltjes. In de frontons boven elke deur verschillende scènes uit heiligenlevens. Daar boven Kruiswegstaties uit 1882, olieverf op doek in houten lijst met kruis. Links van de hoofdingang, in plaats van ramen, schilderijen op doek. Deze werden in 1907 geschilderd door T. Köhl ter gelegenheid van het zilveren jubileum van het klooster. Het zijn voorstellingen van: "Mirakel van het Heilig Sacrament door den H. Antonius", "H. Antonius vriend van God en de mensen". Verder: "H. Franciscus stichter van drie orden", "H. Franciscus zendt zijne volgelingen als missionarissen uit" en "H. Franciscus zegent stervende zijne geboortestad". Rechts van de ingang bevindt zich het polychrome levensgrote Piëtabeeld met tekst: "Moeder van Smarten bid voor ons". In het transept links een groot St. Jozefaltaar en rechts een altaar van het Heilig Hart van Maria. Hierbij een beeld van de H. Antonius en één van de H. Franciscus. In het rechter transept is bovenin een klein raam uitgespaard. Hierachter bevindt zich de kamer, van waar uit de mis gevolgd kon worden.

Het hoofdaltaar is het middelpunt van de kerk en maakt onlosmakelijk deel uit van de Neo-barokke architectuur. Het werd in 1887 vervaardigd door de broeders Adrianus der Kinderen en Urbald Jonkergouw. Aan weerskanten is een rondboogopening met een beeld van respectievelijk Petrus en Paulus, waardoor de paterskapel zichtbaar is. De openingen kunnen worden afgesloten met luiken. Boven het tabernakel een schildering uit 1888 van Christus in de hemel, in gesprek met Maria en de H. Franciscus geknield aan hun voeten. Het is een copie van Murillo's schilderij, "De Portiuncula-aflaat". In een rondboognis boven deze schildering een polychroom Mariabeeld. Aan de andere zijde van de koorluiken bevindt zich de paterskapel. Deze smallere en lagere ruimte is eveneens voorzien van kruisribben. De muren hebben een hoge houten lambrizing en er staan polychrome beelden van St. Joseph en Maria en een donker houten beeld van Johannes met de adelaar. Boven de kapel van de paters bevindt zich de bibliotheek, met een getoogde deur. De stolpvensters met kleppende bovenlichten zijn voorzien van koperen grepen. De boekenkasten en inrichting zijn geheel vernieuwd.

De kapconstructie bestaat uit een gordingenkap met spanten en met kruiselingse balken en hierin opgaand gestuct tonggewelf.

Waardering.

De kloosterkerk is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een geestelijke ontwikkeling, namelijk de bloei van orden en congregaties in de negentiende eeuw en is tevens van belang als voorbeeld van de laat-negentiende-eeuwse herschepping van het aloude capucijner kloostertype. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de stijl, het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek, toegepast binnen de uiterst eenvoudige, traditionale vormencanon van de capucijnerorde en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

tevens van kunsthistorisch belang door de samenhang tussen kerkruimte en inventaris. Het heeft ensemblewaarden vanwege de samenhang van klooster en economiegebouwen. Het is tevens van belang in samenhang met de gaafheid van de stedelijke omgeving. De kerk is door de gaafheid van het interieur uiterst zeldzaam.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk